



Menedzsment technikák hatása a tudásintenzív és nem tudásintenzív vállalatok produktivására: magyar kis- és középvállalatok esete

Horváth Krisztina

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar
Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola, III. évfolyam



A kis cégek növekedési problémái



Lehetséges menedzsment megoldások:

- 1) finanszírozási bootstrapping
(pl. Bhide 1992, Harrison et al. 2004),
- 2) IKT és digitalizáció (pl. Aral és Weill, 2007)



A cikk újdonságtartalma:
vizsgálat tudásintenzív és nem tudásintenzív vállalatok
esetében
fejlődő ország (Magyarország) példáján

- **A kkv szektor szerepe, problémái:**
Magyarország vs. EU átlag (European Commission 2015)
+
korklát: finanszírozási források elérhetősége (pl. Berger és Udell 1998, Stiglitz és Weiss 1981, King és Levine 1993)
- **Bootstrapping irodalom:**
pl. Ekanem (2005), Winborg és Landström (2001)
- **IT/digitalizáció:**
pl. Brynjolfsson and Hitt (2000), Matthews (2007)
- **Tudásintenzív szolgáltató vállalatok** (pl. Garicano-Wu 2012)
vs. nem tudásintenzív vállalatok

- Bootstrapping technikák alkalmazása és a vállalati teljesítmény kapcsolata tudásintenzív és nem tudásintenzív szektorokban nem tisztázott:

H1. A finanszírozási bootstrapping technikák használata és a kkv-k 1 főre jutó termelékenysége között pozitív, szignifikáns kapcsolat van.

- Digitalizációs technikák alkalmazása és a vállalati teljesítmény kapcsolata tudásintenzív és nem tudásintenzív szektorokban kevésbé tisztázott:

H2. A digitalizációs technikák használata és a kkv-k 1 főre jutó termelékenysége között pozitív, szignifikáns kapcsolatot figyelhetünk meg.

Minta: 71 magyar kkv

- Szerb (2008) kísérleti kutatása: 2010-2012, kérdőíves megkérdezés
- Összetétele: 24 KISA és 47 nem KISA vállalat (= 22 feldolgozóipari + 25 szolgáltató)
- KISA szektorok (European Commission, 2016):
 - ingatlan és gazdasági szolgáltatások (NACE Rev-2: 69-75, 78, 80) → 15db
 - egészségügy, oktatás, szociális ellátás (NACE Rev-2: 85-87) → 1db
 - pénzügyi tevékenység (NACE Rev-2: 64-66) → 3db
 - egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (NACE Rev-2: 88) → 3db
 - közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás (NACE Rev-2: 84) → 2db

Módszer: lineáris regresszió (OLS)

- ezt megelőzően: felderítő faktoranalízis (standardizált változók, főkomponens módszer, VARIMAX)

Változók:

- Függő változó: átlagos dolgozói termelékenység (euro)
- Független változók:
 - **6 bootstrapping technika** (1=nem használta, 5=rendszeresen használta)
 - **és 4 IT változó: 2 menedzsment módszer** (1=nem használta, 5=rendszeresen használta), **2 a szervezet IT intelligenciáját jelző proxy** (0=nem, 1=igen)
- Kontroll változók: **férfi** (dummy), **vállalkozó kora** (év), **egyetemi végzettség** (dummy), **vállalatméret** (2010-2012 között foglalkoztatottak átl. létszáma), **vállalat kora** (év), **kezdőtőke** (euro), **Budapest** (dummy)

Adatok, változók és módszertan (3)

| LEÍRÓ STATISZTIKA 1) | Átlag | Szórás |
|--|-----------|-----------|
| <u>Átlagos dolgozói termelékenység (euro)</u> | 33.559,36 | 40.365,12 |
| Férfi (dummy) | 0,7465 | 0,4381 |
| Vállalkozó kora (év) | 41,21 | 10,12 |
| Egyetemi végzettség (dummy) | 0,5070 | 0,5035 |
| Vállalatméret (foglalkoztatottak átl. létszáma, 2010-2012) | 5,55 | 7,70 |
| Vállalat kora (év) | 3,23 | 1,73 |
| Kezdőtőke (euro) | 20.704,91 | 42.101,89 |
| KISA vállalatok | 0,6901 | 0,4657 |
| Nem KISA vállalatok | 0,6620 | 0,4764 |
| Budapest (dummy) | 0,0704 | 0,2577 |

Minta nagysága: 71 vállalat. Átváltási árfolyam: 292,30 Ft/€

Adatok, változók és módszertan (4)


| LEÍRÓ STATISZTIKA 2) | Átlag | Szórás |
|--|--------|--------|
| Bónusz rendszer kialakítása, ösztönzés a jól fizetőknek | 2,4648 | 1,7141 |
| Gyorsan fizető vevők előnyben részesítése, a skontó alkalmazása | 1,8310 | 1,4039 |
| Vevői kedvezmények nyújtása készpénzfizetés esetén | 1,8592 | 1,4570 |
| Vásárlás ösztönző programok kialakítása | 2,9577 | 1,7844 |
| Átmeneti fizetékésleltetés a beszállítóknak | 2,6056 | 1,6343 |
| Szállítói hitelek igénybevétele | 2,1268 | 1,5485 |
| Számítógépes szoftver alkalmazása a kifizetések optimalizálása érdekében | 2,1127 | 1,7034 |
| A számlázás felgyorsítása, sablonok, programok segítségével, e-számlázás | 2,4507 | 1,7951 |
| Részt vett számítástechnikai felhasználói ismereteket nyújtó órákon? | 0,6620 | 0,4764 |
| Megfelelő ismeretekkel rendelkezik számítógépek kezelése, Internet használata területén. | 0,6197 | 0,4889 |

Minta nagysága: 71 vállalat.

- I. A téma jelentősége
- II. Szakirodalmi áttekintés
- III. Hipotézisek
- IV. Adatok, változók és módszertan
- V. Eredmények
- VI. Összegzés

Adatok, változók és módszertan (5)

| FAKTORANALÍZIS | 1. faktor: Kapcsolat a vevőkkel | 2. faktor: Kapcsolat a szállítókkal | 3. faktor: Digitális és IT módszerek |
|--|---------------------------------------|---|--|
| Bónusz rendszer kialakítása, ösztönzés a jól fizetőknek | 0,7413 | -0,0025 | 0,2058 |
| Gyorsan fizető vevők előnyben részesítése, a skontó alkalmazása | 0,7743 | 0,1941 | 0,0937 |
| Vevői kedvezmények nyújtása készpénzfizetés esetén | 0,6917 | 0,2332 | -0,0646 |
| Vásárlás ösztönző programok kialakítása | 0,7599 | 0,0284 | -0,0367 |
| Átmeneti fizetékésleltetés a beszállítóknak | 0,1277 | 0,8502 | 0,0541 |
| Szállítói hitelek igénybevétele | 0,0870 | 0,8563 | 0,0418 |
| Számítógépes szoftver alkalmazása a kifizetések optimalizálása érdekében | -0,0762 | 0,0681 | 0,7084 |
| A számlázás felgyorsítása, sablonok, programok segítségével, e-számlázás | 0,1529 | -0,0241 | 0,6427 |
| Részt vett számítástechnikai felhasználói ismereteket nyújtó órákon? | 0,1414 | -0,0121 | 0,7670 |
| Megfelelő ismeretekkel rendelkezik számítógépek kezelése, Internet használata területén. | 0,0014 | 0,2518 | 0,6429 |



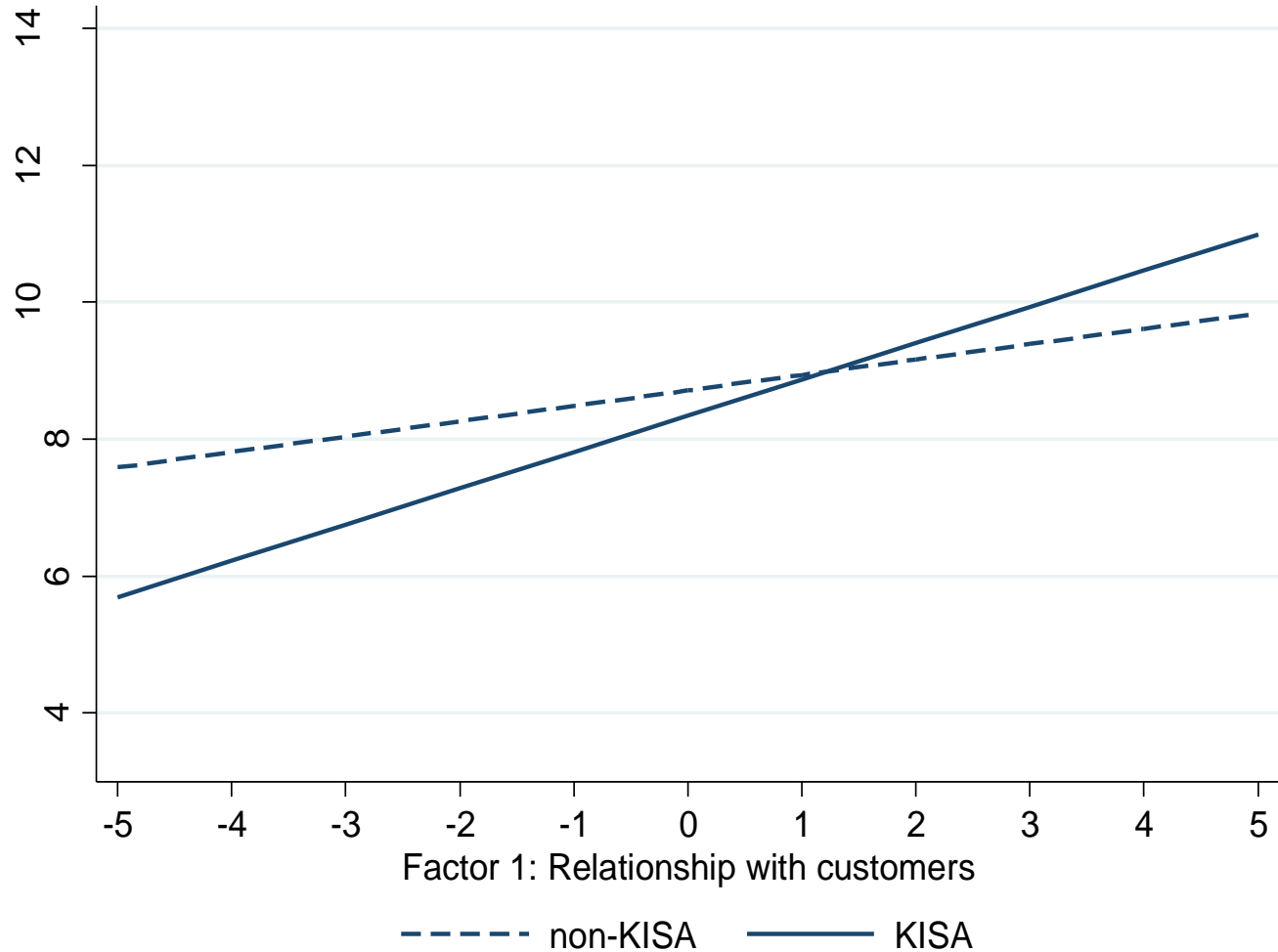
Átlagos dolgozói termelékenység_i

$$\begin{aligned} &= \beta_0 + \beta_1 KISA + \beta_2 \text{Kapcsolat a vevőkkel} \\ &+ \beta_3 \text{Kapcsolat a szállítókkal} + \beta_4 \text{Digitális és IT módszerek} \\ &+ \beta_{12} \text{Kapcsolat a vevőkkel} \times KISA \\ &+ \beta_{13} \text{Kapcsolat a szállítókkal} \times KISA \\ &+ \beta_{14} \text{Digitális és IT módszerek} \times KISA \\ &+ \beta_5 \text{Kontroll változók} + \varepsilon_i \end{aligned}$$

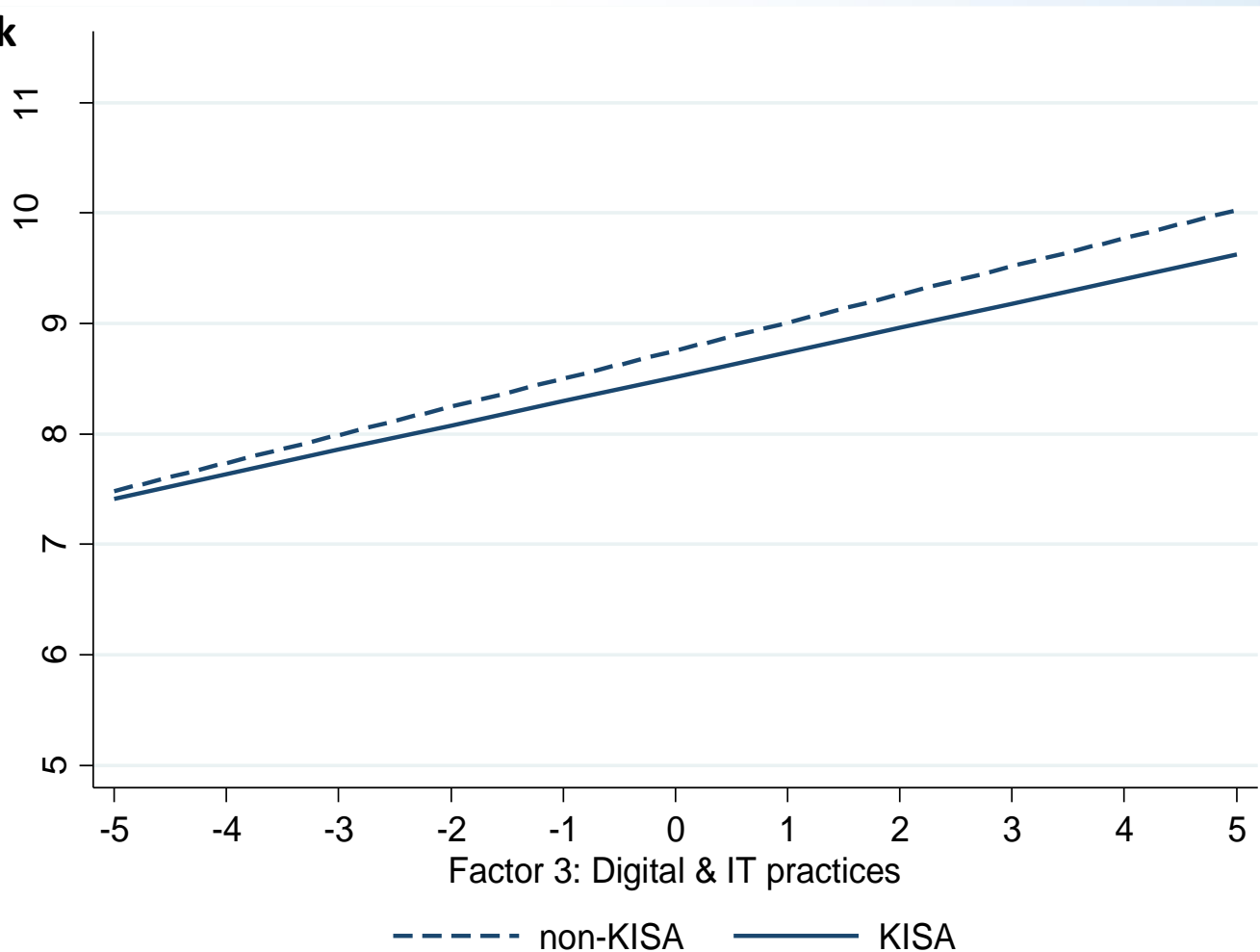
| LINEÁRIS REGRESSZIÓ | Alapmodell | Modell interakciókkal |
|-------------------------------------|---------------------------|---------------------------|
| 1.faktor: Kapcsolat a vevőkkel | 0.3185 (0.1506)** | 0.2254 (0.1684) |
| 2.faktor: Kapcsolat a szállítókkal | 0.1852 (0.1539) | 0.2273 (0.1566) |
| 3.faktor: Digitális és IT módszerek | 0.2981 (0.1321)** | 0.2501 (0.1505)* |
| KISA X 1.faktor | | 0.5304 (0.2568)** |
| KISA X 2.faktor | | 0.0753 (0.3953) |
| KISA X 3.faktor | | 0.3736 (0.3370) |
| KISA dummy | -0.3580 (0.3842) | -0.3812 (0.4329) |
| Egyetemi végzettség | -0.5074 (0.2836)* | -0.5022 (0.2981)* |
| Budapest dummy | 1.1522 (0.6042)* | 1.2606 (0.6767)* |
| Konstans | 7.0518 (2.0430)*** | 6.9533 (2.1186)*** |

Megjegyzés: zárójelben a robusztus standard hibák, szignifikancia szint: * 10%, ** 5%, *** 1%

1. ábra: Menedzsment technikák hatása nem KISA és KISA cégekben: Kapcsolat a vevőkkel



3. ábra: Menedzsment technikák hatása nem KISA és KISA cégekben: Digitális és IT módszerek



- Konzisztens eredmények a menedzsment technikák általános termelékenységnövelő szerepét illetően
- Különbség a **tudásintenzív és nem tudásintenzív vállalatok** 1 főre jutó termelékenysége és az alkalmazott menedzsment technikák között → **eltérő stratégia javasolt**

A vizsgálat korlátai és javaslatok:

- a vizsgálat eredményei nem feltétlenül érvényesek más országok vonatkozásában
- longitudinális vizsgálat lefolytatása: Doms et al. (1997)
- az IT hosszú távú hatása a vállalat teljesítményére: Matthews (2007)
- a gazdasági helyzet, kulturális különbségek hatása?



PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm a figyelmet!

